

Sanitærreglement for Bergen kommune

(Rev. april 2020, form 2022)

Del I: Administrative bestemmelser

Se Kommuneforlagets utgivelse «Tekniske bestemmelser» for utfyllende informasjon.

Forord

Sanitærreglementet er utarbeidet for å ivareta det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til kommunalt vann- og avløpsanlegg, og påfølgende drift og vedlikehold. Dette gjelder også for ansvarlig foretak som utfører oppdrag på privat ledningsnett på vegne av abonnenten/tiltakshaver.

Reglementet skal sikre at sanitæranlegg blir utført og driftet på en betryggende måte med hensyn til ansvar, funksjonssikkerhet og anleggs- og utstyrskvalitet.

Reglementet består av:

Del 1: Administrative bestemmelser (dette heftet)

Del 2: Utfyllende bestemmelser

Del 1: Administrative bestemmelser, tar for seg de forvaltningsmessige forhold. De er utformet slik at de normale behov for Bergen kommune (v/Bergen Vann) og den enkelte abonnent er dekket.

Del 2: Utfyllende bestemmelser, fastlegger en del normalkrav som Bergen kommune stiller til prosjektering, utførelse, tilgjengelighet, drift og vedlikehold av sanitæranlegg. I tillegg inngår utfyllende rundskriv.

For Del 2 gjelder **Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, Tekniske bestemmelser**, utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Det blir supplert med utfyllende bestemmelser. Der det er motstrid mellom Standard abonnementsvilkår og Bergen kommunes egne bestemmelser gjelder kommunens egne bestemmelser.

Sanitærreglementet er vedtatt av Bystyret i Bergen den 27. mars 2006.

I tillegg til Sanitærreglementet kan også annet regelverk stille krav til prosjektering, utførelse, tilgjengelighet, drift og vedlikehold av sanitæranlegg. Eksempler på dette er:

- Plan og bygningsloven med forskrifter
- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) med forskrifter
- Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)
- Forskrift om vann og avløpsgebyr
- Gjeldende VA-norm for Bergen

Sanitærreglement for Bergen kommune

DEL I: ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

Forord	2
Kapittel 1.0 Generelt	4
1.1 Formål	4
1.2 Hjemmel.....	4
1.3 Virkeområde	4
1.4 Plikt til å overholde reglementet	4
1.5 Håndhevelse	5
1.6 Overtredelse.....	5
1.7 Klage.....	5
1.8 Endringer, utfyllende bestemmelser.....	5
1.9 Dispensasjon	5
1.10 Ikrafttreden og opphevelse av tidligere bestemmelser	5
Kapittel 2.0 Tilknytning til kommunalt ledningsnett.	6
2.1 Definisjoner	6
2.2 Krav til kompetanse	6
2.3 Søknadsplikt for sanitæranlegg etter plan- og bygningsloven.....	6
2.4 Forhåndsuttalelse om tilknytningsrett til kommunal VAanlegg	6
2.5 Tiltak unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven	7
2.6 Utførelse av sanitæranlegg	7
2.7 Sluttdokumentasjon for utført sanitæranlegg	8
2.8 Tinglyste erklæringer	8
2.9 Inspeksjon av sanitæranlegg	9
2.10 Materialer og utstyr for sanitæranlegg.....	9
2.11 Prøving	9
Kapittel 3.0 Betingelser for tilknytning og bruk av kommunens vann- og avløpsledninger	10
3.1 Generelt.....	10
3.2 Forbruk av vann	10
3.3 Sikring av vannforsyning mot forurensing.....	10
3.4 Vanntrykk.....	11
3.5 Vannmåler	11
3.6 Kontroll av vannkvalitet og forbruk.....	11
3.7 Avløpsvannets beskaffenhet ved påslipp på kommunal ledning	11
3.8 Utskillere og renseanlegg	12
3.9 Beskyttelse mot inntrengning av høyvann og flom	13
3.10 Utbedring av feil og mangler	13
3.11 Private ledningsanlegg i kommunal veg.	14
3.12 Tilknytning ved omlegging av kommunal ledning	14
3.13 Fjerning av tilknytning.....	14
3.14 Stenging av kommunal eller privat ledning	15
3.15 Ansvarsforhold	15
Vedlegg 1: Oversikt over endringer	18
Vedlegg 2: Grenseverdier for påslipp av avløpsvann fra virksomheter til kommunalt avløpsnett.....	18
Vedlegg 3: Utfyllende bestemmelse til punkt 3.9 Beskyttelse mot inntrengning av høyvann og flom	20

Kapittel 1.0 Generelt

1.1 Formål

Hensikten med dette reglementet er å ivareta kommunens, samfunnets og den enkeltes interesse ved å stille slike krav til prosjektering, utførelse, drift og vedlikehold av sanitæranlegg at en sikrer en teknisk, funksjons- og driftsmessig forsvarlig utførelse innenfor en rimelig økonomisk ramme.

Herunder sikre:

- en rettmessig god og optimal forvaltning av private sanitæranlegg
- etablering av kvalitetsmessig gode, driftssikre og økonomiske sanitæranlegg
- tilkomst og tilgjengelighet for inspeksjon, reparasjon og framtidig utskiftning

1.2 Hjemmel

Bestemmelsene i sanitærreglementet er gitt i egenskap av kommunens eierrådighet over hovedledningsanlegget for vannforsyning og avløpshåndtering.

1.3 Virkeområde

Dette reglementet gjelder sanitæranlegg som tilknyttes kommunens vann- og avløpsledninger, direkte eller via private fellesledninger (se Kap.2.1 Definisjoner). Reglementet er også å betrakte som veiledende for private anlegg som senere vil kunne knytte seg til kommunal ledning.

Eiere av sanitæranlegg må for å oppnå eller opprettholde slik tilknytning godta de til enhver tid av bystyret fastsatte betingelser for tilknytning til kommunens vann- og avløpsledninger.

Disse betingelser er uten forbehold å anses som godtatt av vedkommende eier når tilknytning har funnet sted.

Bestemmelsene i reglementet er bindende for godkjente foretak som prosjekterer eller utfører arbeid på sanitæranlegg som er, eller som forutsettes tilknyttet kommunens vann- og/eller avløpsanlegg.

Spesielle anlegg som prosessanlegg, sprinkleranlegg, varmeanlegg og lignende, blir vurdert særskilt av Bergen Vann.

1.4 Plikt til å overholde reglementet

Eiere av sanitæranlegg tilknyttet kommunalt ledningsnett (heretter kalt abonnenten), er ansvarlig for drift og vedlikehold slik at anlegget til enhver tid er i overensstemmelse med dette reglement, og at de til enhver tid gjeldende bestemmelser for drift og vedlikehold av anlegget blir fulgt.

Abonnenten er også ansvarlig for at hans husstand, leieboere og andre som benytter hans anlegg, overholder bestemmelsene.

Huseier/tiltakshaver og/eller aktuelle godkjente foretak er ansvarlig for at de respektive private anlegg / installasjoner blir prosjektert og utført i samsvar med gjeldende lov- og regelverk.

1.5 Håndhevelse

Sanitærreglementet håndheves av Bergen Vann.

1.6 Overtredelse

Overtredelse av Sanitærreglementet med tilhørende regelverk, eller vedtak gitt i medhold av reglementet, kan medføre at Bergen Vann iverksetter sanksjoner overfor den som er ansvarlig.

Overtredelser fra abonnentens side kan føre til avstenging av vannforsyningen inntil forholdet er rettet, og/eller at Bergen Vann kan la arbeidet bli utført for eierens regning.

Ved overtredelse fra ansvarlig foretak sin side kan Bergen Vann unnlate å behandle søknader/meldinger fra foretaket.

Vedtak om sanksjoner skal varsles på forhånd med oppgitt frist for retting.

1.7 Klage

Enkeltvedtak som blir truffet med hjemmel sanitærbestemmelsene kan påklages til kommunens klagenemnd.

Klagefrist er 3 uker fra melding om vedtaket er gjort.

1.8 Endringer, utfyllende bestemmelser

Revisjon av prinsipiell og generell karakter vedtas av kommunen.

Mindre vesentlige endringer i administrative bestemmelser og tekniske krav vedtas av Bergen Vann.

1.9 Dispensasjon

Når særlige grunner taler for det, kan fagdirektøren ved Bergen Vann eller den han bemyndiger, dispensere fra bestemmelser i reglementet, jfr. pkt. 1.5.

1.10 Ikrafttreden og opphevelse av tidligere bestemmelser

Dette reglementet trer i kraft ved bystyrets vedtak den 27.03.2006. Fra samme dag opphører kommunens tidligere sanitærreglement vedtatt av formannskapet den 14.03.1973.

Kapittel 2.0 Tilknytning til kommunalt ledningsnett.

2.1 Definisjoner

- Sanitæranlegg omfatter private utvendige og innvendige vann- og avløpsanlegg.
- Utvendige sanitæranlegg omfatter alle sanitærinstallasjoner fra og med tilkoblingspunktet på kommunal ledning og fram til grunnmur.
- Innvendige sanitæranlegg omfatter alle sanitæranlegg i bygning.
- Stikkledning er en privat ledning som betjener en eiendom
- Fellesledning er en privat ledning som betjener flere eiendommer.
- Kommunal ledning er en ledning der eierfunksjonen ivaretas av Bergen Vann, som også er ansvarlig for drift.

2.2 Krav til kompetanse

Plan og bygningsloven stiller kompetansekrav til aktører som påtar seg ansvar som ansvarlig søker, prosjekterende, kontrollerende eller utførende av sanitæranlegg.

All prosjektering, utførelse og reparasjoner av sanitæranlegg skal utføres av foretak godkjent etter plan- og bygningsloven.

2.3 Søknadsplikt for sanitæranlegg etter plan- og bygningsloven

Rammetillatelser, tillatelser til tiltak, igangsettingstillatelse, mv. for søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven, gis av kommunens bygningsmyndighet ved Byggesaksavdelingen.

Det skal som hovedregel søkes til Byggesaksavdelingen om tillatelse for alle tiltak som omfatter sanitæranlegg, jfr. Plan- og bygningslovens § 20-1.

En del mindre tiltak som ikke fører til fare eller urimelige ulemper for omgivelsene eller allmenne interesser, kan bygningsmyndigheten unnta fra søknadsplikten.

Nærmere om kravene til søknadsprosedyre og planmaterieell er beskrevet i «Veileder til søknadsprosessen for private og offentlige VA-anlegg i Bergen kommune».

2.4 Forhåndsuttalelse om tilknytningsrett til kommunal VA-anlegg

Før søknad om rammetillatelse/tillatelse til tiltak sendes kommunens bygningsmyndighet, skal Bergen Vann vurdere den tekniske del av søknaden.

Dette gjelder både anlegg som knyttes direkte til kommunalt ledningsnett og via privat fellesledning. (jfr. pkt. 2.1)

Dersom forholdene ligger til rette for det, blir det gitt forhåndsuttalelse om tilknytningsrett på bestemte vilkår (akseptkriterier).

De vilkår (akseptkriterier) som inngår i forhåndsuttalelsen om tilknytning til kommunalt vann- og avløpsnett fastsettes av Bergen Vann i det konkrete tilfellet.

Trasévalg og tilknytningspunkt kan endelig fastsettes av Bergen Vann.

Ved vesentlig endringer skal reviderte planer godkjennes av Bergen Vann før utførelse.

Også ved bruksendring og/eller etablering av nye boenheter, og for andre tiltak som kan ha konsekvenser for det offentlige nett, skal søknad være forelagt Bergen Vann.

Bergen Vann kan returnere søknader som er mangelfulle.

Forhåndsuttalelse om tilknytningsrett gis alltid med forbehold om at tiltaket oppføres i samsvar med gjeldende regelverk. Søknad om dispensasjon skal være skriftlig.

Det er ikke tillatt å starte tiltak før forhåndsuttalelse og igangsettingstillatelse foreligger.

Nærmere om kravene til søknadsprosedyre og planmaterieell er beskrevet i Veileder til søknadsprosessen for private og offentlige VA-anlegg i Bergen kommune.

2.5 Tiltak unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven

For tiltak på sanitæranlegg som bygningsmyndigheten har unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven, skal det søkes direkte til Bergen Vann (rørleggermelding).

Eksempler på tiltak som ikke er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven men som krever rørleggermelding kan være reparasjon og mindre omlegging av vann- og avløpsledninger, utkopling av slamavskiller, utskifting/utbedring av olje/fettavskiller, plugging av eksisterende ledning, installasjon/utskifting av vannmåler, brakkerigger, m.m.

Plan/rørleggermelding skal være godkjent av Bergen Vann før tiltaket startes opp.

2.6 Utførelse av sanitæranlegg

Alt arbeid på sanitæranlegg skal utføres i henhold til plan- og bygningsloven, teknisk forskrift og bestemmelser gitt i Bergen kommunes Sanitærreglement Del 1 og Del 2, såfremt det ikke er gitt skriftlig dispensasjon.

Ved tiltak som ikke er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, er kompetansekrav til de utførende foretak de samme som om tiltaket var søknadspliktig.

Overdras et rørleggerarbeid under utførelse til et annet rørleggerforetak, skal det nye foretaket umiddelbart sende melding om at arbeidet er overtatt.

Frostfri dybde er normalt 1,4 m til overkant rør.

2.7 Sluttdokumentasjon for utført sanitæranlegg

Plan- og bygningsloven krever at sluttdokumentasjon leveres til kommunens bygningsmyndighet.

I tillegg skal det for utført utvendig sanitæranlegg innsendes dokumentasjon på endelig plassering av tiltaket og nødvendig tekniske data til Bergen Vann.

Utførende foretak skal sørge for at Bergen Vann har mottatt dokumentasjon for endelig plassering av tiltaket, slik det er utført så snart tiltaket er ferdig. Underretning om tiltakets plassering skal enten skje ved innmålte koordinatverdier eller ved korrekt inntegning på VA-ledningskart i M 1:500.

For tiltak unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven sendes rørleggermelding med nødvendige vedlegg.

Nærmere om gjeldende bestemmelser foreligger i Veileder til søknadsprosessen for private og offentlige VA-anlegg i Bergen kommune.

2.8 Tinglyste erklæringer

Ved søknad vedrørende sanitæranlegg skal det vedlegges tinglyste erklæringer som bekrefter:

- rett til tilknytning til privat ledningsnett
- at det er gitt tillatelse til å legge/ha liggende, og til å vedlikeholde vann- og avløpsledninger, kummer, mv. på andres eiendom
- at det foreligger erklæring om ansvar for ledningsanlegget. (Solidarisk ansvar for drift, vedlikehold og fornying av felles privat vann- og avløpsanlegg dersom ikke annet er avtalt.)
- andre spesielle forhold som har betydning for framtidig drift, vedlikehold og fornying av vann- og avløpsanleggene.

Det er tiltakshavers ansvar å sørge for at erklæringene er gitt av de(n) rettmessige eierne.

Erklæringene skal være påført at de ikke kan avlyses uten Bergen Vanns samtykke.

2.9 Inspeksjon av sanitæranlegg

Bergen Vann har rett til, når som helst og uten forutgående varsel, å inspisere så vel anlegg under utførelse som bestående anlegg.

Bergen Vann overtar med sin inspeksjon ikke noe ansvar overfor eier, tiltakshaver, utførende foretak eller tredjemann.

2.10 Materialer og utstyr for sanitæranlegg

Alle materialer og alt utstyr som benyttes i sanitæranlegg skal tilfredsstillе funksjonskrav og produktkrav i henhold til plan- og bygningsloven med forskrifter.

Utstyr godkjent av NBI produktsertifisering eller NS-merket utstyr tilfredsstiller disse krav. (Godkjenninger tidligere utstedt av Godkjenningsnemnda for sanitærmateriell er overført NBI produktsertifisering.)

Bergen Vann kan kreve annet materiell eller utstyr enn det som er beskrevet i andre avsnitt i dette punkt.

2.11 Prøving

Så vel vann- som avløpsinstallasjoner kan, før de tas i bruk og/eller overdekkes, forlanges dokumentert trykk- og/eller funksjonsprøvd.

Kapittel 3.0 Betingelser for tilknytning og bruk av kommunens vann- og avløpsledninger (leveringsbetingelser)

3.1 Generelt

Abonnenten (eier av sanitæranlegg) har ansvar for drift og vedlikehold av eget ledningsanlegg (sanitæranlegg).

Anlegget skal til enhver tid tilfredsstillende gjeldende funksjonskrav.

3.2 Forbruk av vann

Abonnenten forplikter seg til ikke å sløse med vann, som for eksempel å la lekkasjer stå ureparert eller la kraner stå åpne.

Under vannmangel, eller andre omstendigheter som er utenfor Bergen Vanns kontroll, kan Bergen Vann gjennomføre innskrenkning av vanntilførselen til hele kommunen, deler av den eller til spesielle formål uten at det gir abonnenten krav på reduksjon i vanngbyret.

Dette gjelder restriksjoner for hagevanning, bilvask og lignende.

Ved unormalt store eller støtvide vannuttak/avløpsutslipp må spesiell tillatelse fra Bergen Vann foreligge.

Det tillates ikke å ta ut vann for gatespyling e.l. fra kummer/hydranter på kommunal ledning uten Bergen Vanns samtykke. Ved eventuelt uttak fra kommunal eller privat kum, kan det bli forlangt vannmåler.

Likeledes må Bergen Vanns samtykke innhentes ved midlertidige behov for vannuttak og/eller avløpsmottak i forbindelse med arrangementer og lignende.

Uten Bergen Vanns samtykke må det ikke tas vann fra en annen eiendom eller tilføres avløp ut over det godkjente abonnement.

3.3 Sikring av vannforsyning mot forurensing

Vanninstallasjoner skal utføres slik at tilbakesuging eller inntrenging av urene væsker, stoffer eller gasser ikke kan finne sted.

Tilbakestrømningssikring kreves i henhold til VA/Miljø-blad 6 I UTV Sikring mot tilbakestrømning av forurenset væske til drikkevannsledninger.

Bergen Vann kan forlange montert tilbakeslagssikring der hvor etaten vurderer det som nødvendig.

Dersom eiendommer har eller har hatt annen vannforsyning enn den kommunale, skal dette anlegget være fysisk atskilt fra sanitæranlegg tilknyttet kommunal vannforsyning.

Før vanninstallasjon tas i bruk må den rensyles og om nødvendig desinfiseres.

3.4 Vanntrykk

Ved mindre trykk enn 2,5 bar etter innvendig hovedstengeventil, skal trykkøkingsanlegg vurderes. Etablering av trykkøkingsanlegg skal godkjennes av Bergen Vann og bekostes av abonnent/utbygger.

Ved trykk over 6 bar etter innvendig hovedstengeventil, skal det monteres trykkreduksjonsventil.

3.5 Vannmåler

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve installert vannmåler.

For nærmere informasjon henvises til kommunens forskrift for vann og avløpsgebyrer, og Bergen Vanns norm for vannmålerinstallasjoner.

3.6 Kontroll av vannkvalitet og forbruk

Bergen Vann skal gjennomføre rutinemessig overvåking og kontroll av vannkvalitet i samsvar med drikkevannsforskriften.

Bergen Vann har rett til, når som helst, å ta ut vannprøve fra privat ledning for kontroll av vannkvalitet. Vannforbruket kan kontrolleres ved inspeksjon eller ved montering av vannmåler.

3.7 Avløpsvannets beskaffenhet ved påslipp på kommunal ledning

Til kommunale spillvannsledninger skal det normalt bare føres spillvann. Overvann og drensvann skal normalt håndteres lokalt, eventuelt føres til overvannsledninger.

Bergen Vann kan stille krav til avløpsvannets beskaffenhet av hensyn til helse, miljø og sikkerhet, samt av hensyn til driften av ledningsnett, pumpestasjoner, renseanlegg, mv. Bergen Vann kan lage utfyllende bestemmelser.

Tilførsel av ikke-sanitært avløpsvann, eksempelvis prosessavløpsvann, vann fra byggeplasser osv. krever egen søknad om påslipp. Det må også søkes dersom slikt påslipp skal økes utover det som er godkjent etter tidligere søknad.

Veiledende grenseverdier for påslipp av avløpsvann fra virksomheter til kommunalt avløpsnett er vist i vedlegg 2. For eventuelle påslipp av andre parametere enn de som er nevnt i vedlegget, skal det søkes spesielt.

I områder hvor det ennå ikke er ført fram to hovedledninger, kan Bergen Vann gi tillatelse til å føre overvann inn på en kommunal fellesledning for spillvann og overvann dersom denne har tilstrekkelig dimensjon. Overvannet skal i så fall føres fram i egen ledning. Tillatelsen er bare midlertidig og opphører så snart det er lagt fram separatsystem i området.

Overvann skal alltid ledes til kommunalt ledningsnett via sandfangskum.

Til avløpsledninger må det ikke føres væske eller stoffer som kan være miljø- og/eller helseskadelige, eller som kan medføre brann eller eksplosjonsfare.

Det skal heller ikke tilføres væsker eller stoffer som kan stivne, avleires eller som på annen måte kan være skadelig eller driftsforstyrrende.

Det samme gjelder væsker med høyere temperatur enn 50 grader C, sure og alkaliske bad, samt spillvann med pH-verdi under 6,0 eller over 9,5 regnet som momentanverdier. Industribedrifter må føre betryggende kontroll med at utslipp som skader ledningsnettets ikke forekommer.

Bergen Vann kan pålegge eier å undersøke spillvannets fysikalske og kjemiske egenskaper ved godkjent laboratorium, og kan i den utstrekning det finnes påkrevd av hensyn til kontrollen, pålegge eier å anlegge ekstra inspeksjonskummer på sine stikkledninger

Ved uhell eller ukontrollert påslipp til kommunens avløpsledninger som ikke er i samsvar med gjeldende bestemmelser, skal Bergen Vann varsles umiddelbart.

Bergen Vann kan kreve påslippstillatelse for spesielt forurenset avløpsvann.

Oppmaling av avfallsprodukter, for eksempel med avfallskvern eller lignende, tillates ikke tilført avløpssystemet.

Ved ulovlig påslipp kan kommunen pålegge abonnenten å stoppe påslippet.

3.8 Utskillere og renseanlegg

Bygging, drift og vedlikehold av utskillere for olje, fett og slam, renseanlegg, mv., som skal installeres i tilknytning til sanitæranlegg, skal godkjennes av Bergen Vann. Videre må anlegg for destruksjon, behandling eller nøytralisering av gasser, væsker eller stoffer være godkjent på forhånd.

Ved utslipp av fettholdig avløpsvann fra matproduksjon/matsservering i næringsvirksomhet, skal fettavskiller monteres (jfr. Bergen Vanns norm for fettavskillere).

Installasjon, vedlikehold, tømning, rapportering og tilsyn må utføres i samsvar med gjeldende regelverk og særskilt avtale med Bergen Vann.

Dersom privat renseanlegg ikke drives tilfredsstillende, kan Bergen Vann overta driften for abonnentens regning, jfr. forurensningslovens § 24.

Eier plikter å fjerne privat renseanlegg/slamavskiller og føre avløpet direkte til kommunalt anlegg når Bergen Vann krever det. Kostnaden dekkes i sin helhet av abonnenten.

3.9 Beskyttelse mot inntrengning av høyvann og flom

Vannstand i kummer og tanker og vannlås i utstyr må ikke ligge lavere enn kote 2,50 for gravitasjonsanlegg. Der vannlås ligger mellom kote 2,50 og 3,50 skal det tilrettelegges for pumping av avløp. (jfr. Vedlegg 3)

I flomutsatte områder skal høyde på laveste sluk vurderes spesielt.

3.10 Utbedring av feil og mangler

Bergen Vann kan gi pålegg om utbedring av anlegg som er i strid med sanitærreglementet. Dette inkluderer eldre sanitæranlegg som ikke er tett og ikke har tilstrekkelig kapasitet.

Dersom det viser seg at en større strekning ikke tilfredsstillende, kan Bergen Vann etter en faglig vurdering, gi pålegg om at hele anlegget skiftes ut. Klageadgang se pkt. I.7.

Dersom slikt pålegg ikke etterkommes kan Bergen Vann få arbeidet utført for abonnentens regning. Abonnenten skal varsles skriftlig før tiltaket utføres.

Tiltak som ikke kan utsettes, kan gjennomføres uten foregående varslings. Dette for å sørge for tilfredsstillende funksjon og drift av ledningsnett og/eller hindre eventuell skade på eiendom eller tredjepart.

Gjelder pålegget utbedring av privat vannledning, kan Bergen Vann stipulere uttaket (vannforbruk og lekkasje) og legge det til grunn for gebyrberegning (jfr. kommunens forskrift for vann- og avløpsgebyr kap. 9.4).

Bergen Vann kan stenge vannforsyningen til eiendommen inntil forholdet er rettet. Vanntank vil bli utplassert.

Ved utbedring av kommunale vann- eller avløpsledninger, kan Bergen Vann kreve at eiere av tilknyttede private ledninger foretar tilsvarende utbedring.

3.11 Private ledningsanlegg i kommunal veg.

Bergen kommune har overtatt ansvar for private stikkledninger ut av offentlig gate/veg. Overtagelsen er begrenset til å gjelde den del av ledningsanlegget som ligger i den mest trafikkerte delen av vegområdet, typisk selve kjørebanelen. Det er opp til kommunens skjønn å fastsette hvor den nye overgangen mellom privat og offentlig eierskap skal gå.

For den delen av ledningsanlegget som er overtatt, har Bergen kommune ansvar for reparasjon, drift og vedlikehold av stikkledninger for vann- og avløp.

Ansvaret ble overtatt fra 1. januar 2020.

3.12 Tilknytning ved omlegging av kommunal ledning

Når kommunal ledning blir lagt om, skal eksisterende private ledninger tilkoples den nye ledningen.

Berørte eiere skal skriftlig gjøres kjent med endringer av tilknytningspunkt.

De nye stikkledninger/fellesledninger blir abonnentens eiendom, som også er ansvarlig for drift og vedlikehold.

3.13 Fjerning av tilknytning

Ved rivning av bygninger eller andre forhold som medfører fjerning/flytting av tilknytning til kommunal ledning, skal stikkledning for vann og avløp plugges ved tilknytningspunkt på hovedledningen. Dette gjelder også midlertidig tilknytninger.

Plugging av tilknytninger skal meldes til Bergen Vann (rørleggermelding).

Ledninger som er tilknyttet privat fellesledninger skal plugges ved tilknytningspunktet til disse.

Bergen Vann kan foreta oppgraving og plugging for eierens regning hvis pålegg om plugging ikke blir etterkommet.

Abonnenten skal varsles skriftlig før tiltaket utføres.

Dersom Bergen Vann i helt spesielle tilfeller tillater at plugging utsettes til et senere tidspunkt, kan kommunen kreve garanti for oppfyllelse av abonnentens forpliktelser.

3.14 Stenging av kommunal eller privat ledning

Stenging av kommunal ledning for å utføre arbeid på privat ledning kan bare iverksettes av Bergen Vann og til de tider etaten bestemmer. Kostnadene belastes foretaket som bestiller tjenesten.

Ønsker et foretak på vegne av en abonnent å få utført slik stenging til andre tider, må foretaket/abonnenten betale de ekstra utgifter dette medfører.

Utførende foretak som bestiller stenging, er pliktig til å varsle alle berørte abonnenter. Bergen Vann informerer om tilknyttede abonnenter så langt kommunen har kjennskap til dette.

Brudd på varslingsplikt kan utløse sanksjoner etter sanitærreglementet.

Når en brann eller akutt arbeid på ledningsnett gjør det nødvendig, kan Bergen Vann stenge både kommunal og privat vannledning uten forutgående varsel.

Abonnenter som er særlig avhengig av ubrutt vannforsyning/utslipp må selv gjennomføre tiltak som sikrer dette. Tiltakene skal være godkjent av Bergen Vann.

3.15 Ansvarsforhold

Generelt

Bergen Vann har ansvar for bygging, forvaltning, drift og vedlikehold, samt nødvendig fornyelse av kommunale ledninger for vann og avløp.

Abonnenten har tilsvarende ansvar for private ledningsanlegg og installasjoner.

Dersom flere eiendommer har felles tilknytning til kommunens ledning, er hver eier solidarisk ansvarlig for hele den fellesledningen som eiendommen er tilknyttet, med mindre annen ansvarsfordeling er avtalt.

På samme måte er hver eier solidarisk ansvarlig for drift vedlikehold og fornying av installasjoner som er felles for flere eiendommer.

Bergen Vanns erstatningsansvar

Bergen Vann har i utgangspunktet erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler.

Bergen Vann er likevel ikke erstatningsansvarlig for:

- a) Skader som følge av stenging av vanntilførsel der varslingsplikten er overholdt, se pkt. 3.14.
- b) Skader som følge av øyeblikkelig stenging av vanntilførselen ved ledningsbrudd/lekkasje eller andre uforutsette hendelser.
- c) Skader som følge av uforutsette svingninger i vanntrykket ved f.eks. svikt i pumper, reduksjonsventiler og lignende.
- d) Skader som følge av avvik i vannkvaliteten, f.eks. misfarget vann, når avviket skyldes varslet arbeid på kommunens vannledninger.
- e) at private rør/sanitærinstallasjoner under arbeidet på kommunens ledninger forurenses eller stoppes til av rust, slam eller andre stoffer.
- f) Frostskader på stikkledninger som følge av driftsstans på kommunens ledninger.
- g) Tilbakeslag fra kommunens avløpsledninger og /eller ved inntrenging av høyvann for bebyggelse som ligger under kote 2,50.
- h) Skader i kjeller/lagerlokaler eller boligareal etter oversvømmelse som skyldes ledningsbrudd, tilbakeslag fra avløpsledning eller kapasitetsproblemer når skadetilfellene omfatter:
 - innredning til rom for varig opphold (boligformål) som mangler nødvendig godkjenning av bygningsmyndighetene.
 - gjenstander som pga. sin verdi eller andre forhold er uvanlig eller uaktsomt å oppbevare på slike steder.
 - varer som er lagret under lagringshøyde 100 mm over gulv
- i) Skader på eiendom som følge av ekstraordinær nedbør, høyvann i fjord, høy vannstand i elv eller bekk og lignende. Det gjelder uansett om vannet trenger inn gjennom avløpsledninger, gulv/vegger eller på annen måte.
- j) Skade som skyldes tilbakeslag fra avløpsledning når kjellergulv og/eller vannstand i laveste monterte vannlås ligger mindre enn 900 mm høyere enn innvendig topp hovedledning i stikkrennens tilknytningspunkt på hovedledning.

Den samme ansvarsbegrensningen gjelder for tilbakeslag fra kommunalt avløpsanlegg dersom det private avløpsanlegget ikke er i samsvar med gjeldene sanitærreglement.

Abonnentens erstatningsansvar

Abonnenten har erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler, og kan således bli ansvarlig for skader forårsaket av eget sanitæranlegg.

Abonnent er erstatningsansvarlig for skade på kommunalt/privat ledningsnett/installasjoner som følge av overtredelse på gjeldene sanitærreglement. Det samme gjelder for merkostnader som er påført VA-etaten eller 3.mann ved brudd på gjeldene sanitærreglement.

Vedlegg I Oversikt over endringer

DATO	Kapittel/ Vedlegg	Beskrivelse av endring
Feb. 2010	Kap. 2.7	Sluttdokumentasjon for utført sanitæranlegg endret.
Jan. 2011	Del 2 /Forord	Standard abonnementsvilkår, Tekniske bestemmelser tas i bruk
Jan. 2013	Vedlegg 1	Nytt vedlegg: Oversikt over endringer i Sanitærreglementet
«	Vedlegg 2	Nytt vedlegg: Grenseverdier for påslipp til kommunal ledning
«	Kap. 2.3	Korrigert henvisning til plan- og bygningsloven
«	Kap. 2.6	Oppgir frostfri dybde for vannledning
Des. 2019	Generelt	Henvisning til Veileder til søknadsprosessen for private og offentlige VA-anlegg i Bergen kommune
«	Kap. 2.8	Krav om at tinglyste erklæringer skal vedlegges søknad
«	Kap. 3.9	Endre krav til laveste sluk ved selvfallsledning fra kote 2,00 til 2,50. Krav om tilrettelegging for pumping ved laveste sluk mellom kote 2,5 og 3,5
«	Kap. 3.10	Presisert tiltak som ikke kan utsettes. Korrigert henvisning til forskrift om vann- og avløpsgebyr
«	Kap. 3.11	Endret. Kommunen overtar stikkledninger i offentlig bilveg.
«	Kap. 3.15	Punkt g), grense for ansvar heves fra kote 2,00 til 2,50
«	Vedlegg 3	Nytt vedlegg: Beskyttelse mot inntrengning av høyvann og flom
April 2020	Kap. 3.11	Presisert nærmere hvilken del av stikkledning overtakelsen gjelder
Juni 2022		Endret til Bergen Vann.

Vedlegg 2: Veiledende grenseverdier for påslipp av avløpsvann fra virksomheter til kommunalt avløpsnett

Tilførsel av ikke-sanitært avløpsvann, eksempelvis prosessavløpsvann, vann fra byggeplasser osv. krever egen søknad om påslipp. Det må også søkes dersom slikt påslipp skal økes utover det som er godkjent etter tidligere søknad.

Ved påslipp fra virksomheter vil det gjøres en individuell vurdering av avløpsvannets egenskaper og innhold av skadelige stoffer. Grenseverdiene i dette vedlegget er veiledende. Det er virksomheten selv som skal dokumentere hvilke stoffer som finnes i avløpsvannet.

Bergen Vanns målsetting er at påslipp ikke skal skade kommunalt avløpsanlegg, og at renseanleggene skal kunne driftes optimalt. Avløpsslammet fra renseanleggene skal ha en kvalitet som tilfredsstiller de krav som er satt for jordbruksanvendelse i henhold til gjødselsvareforskriften. Påslipp skal heller ikke ha en negativ påvirkning på arbeidsmiljøet til personalet som arbeider med avløpsnett og på renseanleggene. Påslipp skal ikke skade det ytre miljø.

Som hovedregel aksepteres det ikke at fortynning brukes for å komme under stilte krav.

Oversikten er ikke fullstendig. Eventuelle påslipp av andre parametere enn de som er nevnt i vedlegget skal også søkes om.

Bergen Vann kan i medhold av forurensningsforskriftens kapittel 15 og/eller kapittel 15A og/eller lokal forskrift om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann i Bergen kommune, stille krav til avløpsvannets kvalitet.

a. **Konsentrasjonsgrenser for «normalt kommunalt avløpsvann»**

(Parametere som kan påvirke renseprosess, renseresultat og/eller ledningsnett)

Parameter	Konsentrasjoner
Organisk stoff (KOF)	≤ 600 mg/l
Organisk stoff (BOF ₅)	≤ 300 mg/l
Total fosfor (tot-P)	≤ 10 mg/l
Total nitrogen (tot-N)	≤ 60 mg/l
Suspendert stoff (SS)	≤ 400 mg/l

b. **Veiledende grenseverdier for parametere som kan påvirke ledningsnettet**

Parameter	Måleverdier (momentanverdier)*	pH	6-9,5
Temperatur	50 °C		
Fett	150 mg totale hydrokarboner/l 1)		
Sulfat, sulfitt	300 mg SO ₄ /l 2)		
Sulfid	5 mg H ₂ S/l		
Magnesium	300 mg Mg/l		
Ammonium	60 mg NH ₄ /l		
Klorid	2500 mg Cl/l 3)		

1) For mer detaljer rundt påslipp av fettholdig avløpsvann, henvises det til lokal forskrift om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann i Bergen kommune.

2) Tilsvarer summen av SO₄+ S₂O₃+SO₃

3) Innholdet av salt tilsvarer en konduktivitet på 500 mS/m.

* Grenseverdiene skal ikke overskrides, selv under kort tid. For pH skal påslippet til enhver tid være innenfor intervallet.

c. **Veiledende grenseverdier for parametere som kan påvirke rensprosessen eller slamkvaliteten**

Parameter	Konsentrasjoner**
Aluminium	30 mg Al/l
Arsen	1,0 mg As/l
Bly	0,05 mg Pb/l
Cyanid	0,5 mg CN/l 1)
Fluorid	10 mg F/l
Gull	0,1 mg Au/l
Jern	5 mg Fe/l
Kadmium	0,002 mg Cd/l
Karbondioksid	30 mg CO ₂ /l
Kobolt	0,005 mg Co/l
Kobber	0,2 mg Cu/l
Krom, 3-verdig	0,05 mg Cr/l
Krom, 6-verdig	0 mg Cr/l
Kvikksølv	0,002 mg Hg/l
Nikkel	0,05 mg Ni/l
Sølv	0,05 mg Ag/l
Sink	0,5 mg Zn/l
Tinn	1,0 mg Sn/l
Olje	50 mg Totale hydrokarboner/l 2)

1) Cyanidoksidasjonsprosesser skal drives maksimalt slik at lett tilgjengelig (fri) cyanid ikke slippes inn på avløpsnett.

2) For mer detaljer rundt påslipp av oljeholdig avløpsvann, henvises det til lokal forskrift om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann i Bergen kommune.

** Grenseverdiene (konsentrasjonene) baseres på døgn-, ukes-, eller månedsblandprøver. Cyanid og olje skal tas som stikkprøve.

d. **Organiske forurensninger**

Organiske forurensninger/miljøgifter skal ikke tilføres kommunalt avløpsnett.

Sanitærreglement for Bergen kommune

Vedlegg 3: Utfyllende bestemmelse til punkt 3.9 Beskyttelse mot inntrengning av høyvann og flom

Vannstand i kummer og tanker og vannlås i utstyr må ikke ligge lavere enn kote 2,50 for gravitasjonsanlegg.

Sanitærreglementets del 2 Tekniske bestemmelser punkt 3.5. Beskyttelse mot tilbakeslag fra hovedledninger og inntrengning av høvann:

Vannstand i laveste monterte vannlås og innvendige kummer og tanker må ligge minst 900 mm høyere enn innvendig topp hovedledning målt i stikkledningens forgreiningspunkt på hovedledning. Der hovedledning er forutsatt å fungere med overtrykk, regnes denne høyden fra beregnet trykklinje på hovedledning ved stikkledningens forgreining.

Det siste gjelder der det f.eks. er montert overløpsterskel på hovedledningen nedstrøms tilknytningspunktet. Da vil trykklinjen kunne stå over innvendig topp hovedledning og høydekrav må måles fra trykklinjen, ikke fra ledningen.

Begge disse bestemmelsene kommer til anvendelse ved fastsetting av nivå for laveste sluk som kan knyttes til hovedledning med selvføll. Eksempler på dette er vist i følgende tabell.

Høyde på innvendig topp hovedledning eller beregnet trykklinje ved tilknytningspunkt til kommunal avløpsledning	Krav til laveste vannstand i vannlås, kummer og tanker
+1,20	+2,50
+1,40	+2,50
+1,60	+2,50
+1,80	+2,70
+2,00	+2,90
+2,20	+3,10
+2,40	+3,30
+2,60	+3,50

Dersom laveste sluk plasseres lavere enn kravene som framgår av tabellen må avløpet pumpes til en egen kum som har nødvendig overhøyde og føres med selvføll til den kommunale ledningen.

Krav om pumping gjelder lavtliggende sluk. Avløp fra høyereliggende sluk i bygget kan føres med selvføll til kommunal ledning. Det tillates kun en påkobling til offentlig ledning.

Krav om egen kum for pumpeledning før tilknytning til kommunal ledning gjelder ikke dersom avløp fra lavtliggende sluk pumpes til selvføllsledning fra høyereliggende sluk.

Der vannlås ligger mellom kote 2,50 og 3,50 skal det tilrettelegges for pumping av avløp.

Det skal avsettes plass til evt. framtidig pumpeanordning. Rørapplegg skal være tilrettelagt slik at installasjon og drift av pumpe m.m. kan gjøres på en kostnadseffektiv måte.